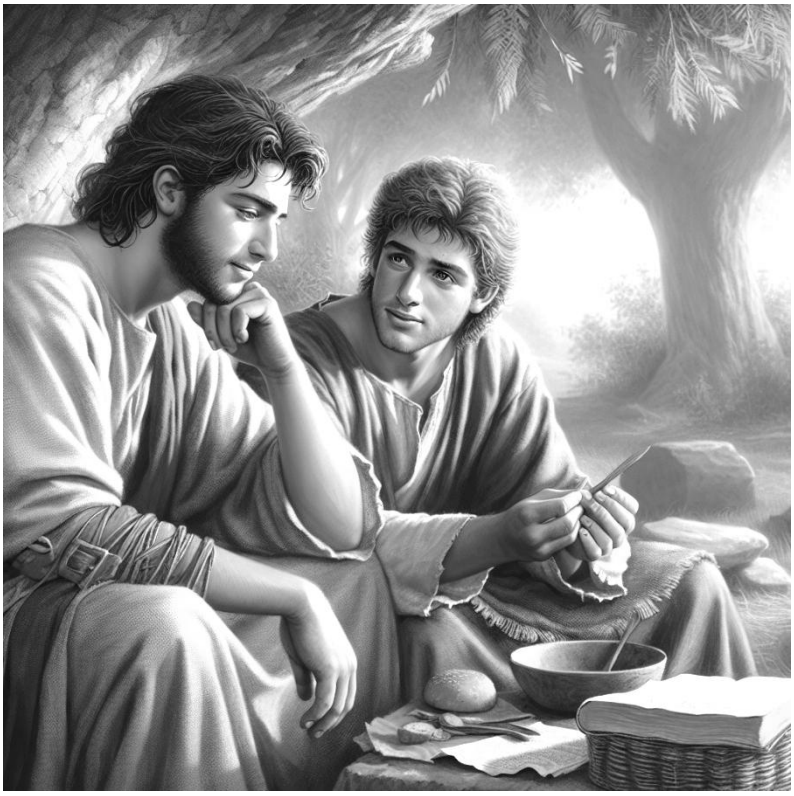
Preek in de Avondmaalsdienst van De Samaritaan, Rotterdam (Opstandingskerk), 20 september 2026, 10.00 uur
Thema: ‘‘De liefde zoekt zichzelf niet’ naar aanleiding van 1 Samuel 18: 1-16 (vooral vers 3-4)

1. Jonathan vertoont trekken van de Here Jezus
De afgelopen week heb ik veel lopen nadenken over Jonathan, en over dit stukje uit de Bijbel dat we gelezen hebben. En ik vond het zo mooi: steeds meer zag ik in Jonathan de trekken van de Here Jezus. Terwijl Jonathan duizend jaar eerder leefde dan Jezus, zijn er allerlei trekken in zijn karakter die als het ware al vooruitwijzen naar Jezus Christus.
Dat begint al met zijn naam: Jonathan betekent: ‘Geschenk van Jahweh, geschenk van de HERE’. En wie is het grootste geschenk van de HERE? ‘Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon *gegeven* heeft…’ (Johannes 3: 16). Zoals God Jonathan gaf aan het volk Israël, zo gaf Hij Jezus aan deze wereld, aan jou, aan mij, om ons te redden, om

ons eeuwig leven te geven.
Jonathan is de zoon van de koning, van koning Saul, de eerste koning van Israël. Hij is de kroonprins, die erop wordt voorbereid om koning te worden. En zo is ook Jezus de Zoon van de Koning. Hij is de hemelse Prins, de *Prince of Peace*, de Vorst van de Vrede. Jezus wordt er door Zijn Vader op voorbereid om alle macht te krijgen in hemel en op aarde, en om te heersen aan de rechterhand van de troon van God.

2. Saul is jaloers op David, Jonathan niet
Maar wat gebeurt er nu, hier, met Jonathan? Vier weken geleden hebben we gelezen uit hoofdstuk 13 en 14. Daar ging het over een enorm leger van de Filistijnen, dat voor het volk Israël een enorme bedreiging vormde. De soldaten van Israël waren zó bang, dat ze zich overal verstopten in holen en grotten en spelonken. En in die hoofdstukken zagen we twee dingen: (1) koning Saul bleek niet geschikt te zijn als koning, omdat hij niet gehoorzaam was aan God. En (2) Jonathan vertrouwde zó rotsvast op God, dat hij, samen met zijn wapendrager langs de rotsen omhoogklom, twintig Filistijnen doodde en het totale Filistijnse leger zó in verwarring bracht, dat ze in paniek wegvluchtten voor het leger van Israël.
Dus Saul is ongeschikt als koning, maar Jonathan is een held, vol vertrouwen op God. Je zou zegen: ‘Waarom gaat God dan niet verder met Jonathan als koning?’ Maar God doet dat niet. Hij verwerpt Saul als koning en daarmee ook de koninklijke familie van Saul. Het koningschap zal overgaan naar een andere familie. En God geeft de opdracht aan de profeet Samuel om in het diepste geheim David te gaan zalven als de nieuwe koning. Saul weet dat niet, Jonathan weet het niet, bijna niemand weet het, maar David zelf wel.
En dan komt er opnieuw een Filistijns leger om aan te vallen. En dat leger schuift een held naar voren, Goliath, een reus van een kerel, meer dan drie meter lang. En de Filistijnen zeggen: ‘Als iemand van jullie het tegen hem opneemt en van hem wint, dan geven we ons over.’ Goliath staat elke dag te brullen. Hij scheldt Israël de huid vol en Hij spot met de God van Israël. Wie gaat het tegen hém, tegen Goliath opnemen? Dat is de grote vraag. En dan zóú je denken: ‘Jonathan, durf jij het niet?’ Maar de Bijbel zegt niets over Jonathan.
Nee, het is David, de herdersjongen, die naar voren stapt met een slinger en een steen en het zegt tegen Goliath: ‘U komt naar mij toe met een zwaard en een speer, maar ik kom naar u toe in de naam van de HERE van de legermachten, de God van Israël, die u gehoond hebt.’ En nog voordat Goliath iets kan zeggen, boort een steen uit de slinger van David zich in zijn voorhoofd. En de Filistijnen? Ze worden verpletterend verslagen. Na die overwinning is eerst iedereen blij. Iedereen is vol bewondering voor David, ook koning Saul. Maar dan gebeurt er iets. Er wordt een lied gemaakt, en er zijn overal vrouwen die dat zingen: ‘Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.’ En als koning Saul dat lied hoort, dan draait hij om als het blad van een boom. De jaloersheid krijgt hem in de greep, en hij gaat David haten tot in het diepst van zijn ziel. Want hij beseft: ‘David is een bedreiging voor mijn koningschap.’ Hij ziet David als concurrent.
David zelf zal Saul altijd blijven respecteren als koning. Altijd, tot de dood van Saul toe. David heeft nooit het koningschap naar zichzelf toegehaald. Hij wíst dat hij gezalfd was als de volgende koning, maar hij wachtte op God, en op Gods tijd.
En nu het merkwaardige. Je zou zeggen: ‘Als Saul zich keert tegen David, dan zal Jonathan zich toch óók tegen David keren. Want voor Jonathan, de kroonprins, is David óók een concurrent. En je zou kunnen zeggen: door dat gebeuren met Goliath heeft David de kroonprins, Jonathan, óók een beetje in zijn hemd gezet. Want Jonathan, hoezeer hij ook een held was in de oorlog, Jonathan durfde dít toch niet aan. Hij durfde niet tegen Goliath in het strijdperk te treden, maar David wel.
Je zou zeggen: alle reden voor Jonathan om jaloers te zijn op David, om hem te haten. Maar wat staat er in 1 Samuel 18: 1? ‘Het gebeurde, toen David met Saul uitgesproken was, dat Jonathan met hart en ziel aan David verbonden raakte. Jonathan had hem lief als zichzelf.’ Letterlijk staat er in de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst: ‘De ziel van Jonathan ketende zichzelf vast aan de ziel van David.’
Tussen die twee ontstaat een onvoorstelbare hartsverbondenheid. Een intense, intense liefde. Een vriendschap die ongekend hecht is. Ik kan me zelfs voorstellen dat, als je dit zo leest, dat je dan denkt: ‘Is hier geen sprake van een homoseksuele relatie?’ Er zijn ook heel wat mensen die dat zeggen. Toch is dat niet het geval. En hoe weten we dat nou? Dat weten we door de meest zwarte bladzij in het leven van David. Jaren later, als David koning is en op het dak van zijn paleis loopt, ziet hij de buurvrouw in bad gaan, Bathseba. En dan wordt David zó verteerd door lust, dat hij niet rust voordat hij met haar in bed ligt. En het misbruik leidt tot moord. Als David homoseksueel was geweest, was dit niet gebeurd. Dus aan een homoseksuele relatie van David en Jonathan moeten we niet denken. Nee, het gaat hier om een diepe, diepe, diepe hartsvriendschap.

3. Jonathan geeft pure liefde, en wijst zo vooruit naar Jezus
En nu kom ik terug bij het begin. Ik zei: ‘Jonathan vertoont de trekken van de Here Jezus.’ Moet je eens kijken in vers 3 en 4: ‘Jonathan sloot een verbond met David, omdat hij hem liefhad

als zichzelf. Jonathan deed zijn mantel af die hij aanhad, en gaf hem aan David; ook zijn kleding, ja, tot zijn zwaard, tot zijn boog en tot zijn gordel toe.'
Zie je dat? Op geen enkele manier is Jonathan jaloers. Helemaal niets merk je daarvan, niets!. Dit is pure liefde, de liefde waarover Paulus schrijft in 1 Korinthe 13, we hoorden dat aan het begin van de dienst. 'De liefde is geduldig, de liefde is goedertieren (dat wil zeggen: trouw), zij is niet afgunstig (niet jaloers), de liefde praalt niet, zij is niet opgeblazen, zij kwetst niemands gevoel, *zij zoekt zichzelf niet*…'
Kijk, dat is hier aan de hand. Jonathan denkt niet aan zijn eigen belang. Hij beseft dat David koning zal worden, en niet hijzelf. Dat beseft hij hier al, en dat besef wordt steeds sterker in de loop van de hoofdstukken. Maar het gáát hem dus ook niet om hemzelf, het gaat hem om David. Jonathan heeft in David een *soul mate* gevonden in het vertrouwen op God. Want in dat vertrouwen op God klom Jonathan omhoog, tegen de rotsen op. En in datzelfde vertrouwen op God stapte David naar voren, tegen Goliath.
En wat doet Jonathan hier dan? Wat doet de kroonprins? Hij sluit een verbond met David. Het blijft niet alleen bij woorden. Nee, Jonathan maakt zijn leven vast, hij ketent zijn leven vast aan David. En als teken daarvan geeft hij zijn hele koninklijke waardigheid op. Hij geeft David zijn kleding, zijn vorstelijke gewaad, zijn prinselijke mantel, en hij geeft David ook zijn wapens, zijn boog, zijn zwaard en zijn gordel. Vooral dat zwaard was enorm kostbaar. In hoofdstuk 13 hebben we gelezen dat de Filistijnen wél zwaarden hadden, maar de Israëlieten niet. Allen Saul en Jonathan hadden zwaarden. Nu waren er inmiddels ongetwijfeld ook zwaarden buitgemaakt, maar geloof maar dat dit prinselijke zwaard nog steeds ongelooflijk waardevol was.

Zie je de parallellen met de Here Jezus? Ook Hij, de koninklijke Prins, heeft voor ons Zijn waardigheid afgelegd. Uit pure liefde heeft Hij Zijn ziel aan die van ons vastgeketend. Hij heeft Zijn lot verbonden aan ons lot. Hij heeft Zijn weerbaarheid, Zijn wapens, weggegeven, als het ware in onze handen gelegd, en als een weerloos Lam is Hij naar de slachtbank gegaan.
Hij koos vrijwillig voor de weg naar het kruis. En wat gebeurde er met Zijn kleding? Terwijl Hij aan het kruis hing werden Zijn kleren onder Zijn voeten verdobbeld. Alles gaf Hij aan ons. Alles! Door Zijn keuze voor ons raakt Hij Zijn kleding kwijt. En wij? Dankzij Hem is er voor ons koninklijke kleding. Denk maar aan de gelijkenis van de verloren zoon. De verloren zoon komt thuis en wat zegt de Vader? Lukas 15: 22: 'Haal het beste gewaad tevoorschijn en trek het hem aan en geef hem een ring aan zijn hand en sandalen aan zijn voeten.'
Ik moet ook denken aan Jesaja 61: 10: 'Ik ben zeer vrolijk in de HERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen van het heil, de mantel van gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan.' Of denk aan Openbaring 7:9, waar we een blik mogen werpen in de hemel: 'Hierna zag ik en zie, een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen, stond vóór de troon en vóór het Lam, bekleed met witte gewaden en palmtakken in hun hand.'
Zie je dat Jonathan hier de trekken vertoont van Jezus Christus? Jezus die Zijn koninklijke waardigheid opgeeft voor ons, die Zijn ziel aan onze ziel vastketent, die met ons een verbond sluit – het nieuwe verbond in Zijn bloed – en die toestaat dat Zijn kleding wordt verdobbeld omdat Hij ons wil kleden met een wit gewaad, met de mantel van de gerechtigheid.

4. Wat geven wij terug? Liefde en een dankbaar hart!
Je vraagt je af: 'En David dan? Wat doet David? Wat geeft hij eigenlijk aan Jonathan?' En als je dan kijkt in de tekst, wat staat er dan? Er staat niets. David heeft niets te bieden. Geen kleding. Geen wapens. Geen geschenken. Alleen zijn liefde, en zijn dankbaarheid. En als wij straks aan tafel gaan is dat ook voor ons het enige wat wij te bieden hebben aan Jezus. Onze liefde. Onze dankbaarheid. We ontvangen Zijn lichaam, Zijn bloed, Zijn alles! En we mogen geven: onze liefde, onze dankbaarheid.

Deze week zat ik te kijken naar de *Pauscast*, een programma van KRO-NCRV waarin Stijn Fens mensen interviewt. Eén van de gasten was Romy Kersten, 21 jaar oud. Ze zei: 'Ik ben een bekeerling, ik ben 6,5 jaar geleden christelijk geworden en 4,5 jaar geleden katholiek gedoopt.'
Hoe zat het daarvóór? Ze zei: 'Eerst was ik atheïstisch, ik geloofde echt niet dat er iets was.'
Maar toen, in haar tienertijd, gebeurde er iets. In de woorden van Romy: 'Voordat ik christen werd zat ik in een depressieve periode. Toen kreeg ik het advies van mijn psycholoog om mijn dankbaarheid op te schrijven. Ik had daar zo'n leuk boekje voor, het zes-minuten-dagboek. Je schrijft elke dag drie dingen op waar je dankbaar voor bent, en ook iets wat je die dag hoopt te bereiken. 's Avonds kijk je terug naar de dag en schrijf je óók weer op waar je dankbaar voor bent. Dat hielp mij om zo mijn hart open te stellen naar de gedachte: "Er is meer."'
Dat 'meer', dat was voor Romy eerst nog heel algemeen: 'het universum'. Maar gaandeweg kreeg dat 'meer' de trekken van God, en van Jezus. Ze zei in dat programma: 'Dankbaarheid heeft voor mij echt de weg naar God geopend.' Ik vond dat zo indrukwekkend.
Vanmorgen staat hier een maaltijd klaar. Het is een dankbaarheidsmaaltijd, waar je de Here Jezus mag eren. Hij die Zichzelf leegmaakte voor jou, Hij die Zijn ziel vastketende aan jouw ziel, Hij die Zijn verbond ook met jou sloot, en die je kleren gaf om jou te eren met de mantel van de gerechtigheid. Wat een onvoorstelbare liefde. En wát een Prins, wat een hemelse Prins, die deze liefde gaf… óók aan jou!
Amen.

Reageren op de dienst? Bel of mail René van Loon, 010-4426280, renevanloon@samaritaan.org